اخبار کوتاه

تنظیم بازار برنج خارجی به انجمن وارد کنندگان برنج واگذار شد

معاون توسعه بازرگانی وزارت جهاد کشاورزی از واگذاری تنظیم بازار برنج خارجی به انجمن وارد کنندگان برنج ایران خبر داد.

به گزارش پیام آشنا، محسن شیراوند معاون توسعه بازرگانی وزارت جهادکشاورزی در این باره اعلام کرد: با توجه به سیاست‌های کلی دولت در جهت کاهش تصدی‌گری و با هدف ساماندهی امور اجرایی بازار برنج خارجی از جمله کنترل قیمت توزیع و واردات این محصول، تفاهم‌نامه‌ای از سوی معاونت توسعه بازرگانی با انجمن وارد کنندگان برنج ایران و بخش خصوصی فعال در این حوزه به امضا رسید.

وی افزود: این تفاهم‌نامه به منظور واگذاری امور اجرایی از قبیل واردات و قدفات تنظیم بازار برنج است که بخش خصوصی تحت نظارت و در چارچوب ضوابط و سیاست‌های ابلاغی وزارت جهاد کشاورزی اقدام خواهد کرد.

بر اساس اعلام وزارت جهادکشاورزی شیراوند تاکید کرد: حمایت از تولید داخل و مصرف کنندگان در سیاست‌های ابلاغی لحاظ می‌شود.

صدور هزار نشان «حلال» تا پایان امسال

رئیس سازمان ملی استاندارد ایران از برنامه ریزی برای صدور هزار نشان حلال در راستای توسعه تجارت کشور در بازار حلال خبر داد.

به گزارش پیام آشنا، «مهدی اسلام‌پناه» دیروز در جمع خبرنگاران با اشاره به رونمایی از نشان حلال در سال گذشته، افزود: تا پیش از آغاز به کار دولت سیزدهم، کمتر از ۵۰ نشان حلال برای واحدهای تولیدی و صادراتی کشور صادر شده بود.

این مقام مسئول گفت: هرچند صدور یکهزار نشان حلال از سوی سازمان ملی استاندارد به‌عنوان تنها مرجع صدور نشان حلال تا پایان امسال نیز قدت است، اما نسبت به عملکرد گذشته در این حوزه بی‌نظیر است.

وی خاطرنشان کرد: امروز فعالان اقتصادی کشورمان در حال افزایش سهم خود از بازار حلال و جهان اسلام هستند.

اسلام‌پناه گفت: میزان تجارت ما در حوزه حلال به چند صد میلیون دلار محدود می‌شود، اما امیدوارم با اعطای نشان حلال به تولیدکنندگان و صادرکنندگان، این سهم افزایش یابد.

وی به رشد کشورمان در حوزه زیست‌بوم تولید دانش نوآورانه و فناورانه اشاره کرد و افزود: این رشد مغلوب شده با رشد جایگاه ایران در سازمان بین‌المللی استاندارد (ISO)، که در سال ۲۰۲۰ با چهشی چهار پله‌ای از رتبه بیست و ششم به بیست و دوم ارتقای یافتیم.

رئیس سازمان ملی استاندارد ایران اضافه کرد: ایران در حوزه زیست‌بوم تولید دانش نوآورانه و فناورانه در منطقه حائز رتبه هفتم شده است، اما مطالعات تطبیقی ما نشان داد که فرار نخبگانی و مهاجرت فناوران ما به کشورهای دارای رتبه بالاتر، دلیل این مساله بوده است.

وی تصریح کرد: هیچیک از کشورهای مذکور قدرت تولید علم و دانایی را نداشته و بخطور طبیعی باید با فاصله زیادی را ما قرار می‌گرفتند، اما فرار نخبگانی و مهاجرت فناوران منجر به این رتبه کشورمان شده است.

اسلام‌پناه خاطرنشان کرد: ناوفماد با CEهایی که قرار است سازمان ملی استاندارد ایران در حوزه های تک (فناوری پیشرفته) صادر کند، بی‌نظیر است و با صدور CE با کوتاهی انطباق به واحدها، می‌توانند با دیگر کشورها کار و تجارت کنند.

ژاپن خریدار محصولات لبنی ایران می‌شود

مدیرکل دفتر توسعه صادرات وزارت جهادکشاورزی در نامه‌ای به روسای انجمن‌ها و اتحادیه‌های صنایع لبنی از موافقت ژاپن با درج نام ایران در فهرست صادر کنندگان محصولات لبنی به این کشور خبر داد.

به گزارش پیام آشنا، در متن نامه محرم ساطانی آمده است: اخیراً به پیوست تصویرنامه شماره تاریخ ۱۶ بهمن ۱۴۰۱ مدیرکل دفتر امور بین‌الملل و سازمان‌های تخصصی منضم به ضمائم در خصوص درج نام کشور ایران در لیست کشورهای مجاز به واردات محصولات لبنی به کشور ژاپن توسط مراجع ذیصلاح آن کشور ارسال می‌شود. لذا با توجه به اهمیت موضوع متقضی است ضمن اطلاع رسانی به فعالان آن حوزه، برنامه‌ریزی و اقدام لازم برای صادرات محصولات تولیدی – لبنی به کشور مذکور معمول شود.

بورس

فروش ربع سکه در بورس یک هفته دیگر تمدید شد

سخنگوی بانک مرکزی اعلام کرد که فروش ربع سکه در بورس کالا یک هفته دیگر (چهارشنبه، ۲۶ بهمن ماه) تمدید شد که اطلاعیه تکمیلی بانک مرکزی تا ساعاتی دیگر منتشر می‌شود.

به گزارش پیام آشنا، پس از افزایش قیمت سکه در ماه‌های گذشته بانک مرکزی برای تنظیم بازار عرضه ربع سکه در بازار را در دستور کار خود قرار داد.

در مرحله نخست ۵۰ هزار قطعه سکه با میانگین قیمت هفت میلیون و ۱۰۰ هزار تومان عرضه و به فروش رفت.

دومین مرحله عرضه ربع سکه در بورس ۱۰ روز پیش آغاز شد و دیروز (سه‌شنبه، ۱۸ بهمن ماه) روز پایانی عرضه مرحله دوم ربع سکه در بورس است.

بر اساس این گزارش تا پایان روز نهم (روز گذشته) نزدیک به یک صد هزار ربع سکه (۹۵ هزار و ۵۳۷ قطعه) توسط متقاضیان خریداری شده بود.

عرضه ربع سکه طلای بهار آزادی در بورس کالا در مرحله سوم بصورت گواهی سپرده نایبونه و فرآیند کشف قیمت جدید در عرضه مربوطه هم بصورت ثبت سفارش دفتری با قیمت‌های مختلف‌بود.

در این مرحله تمامی اشخاص حقیقی بالای ۱۸ سال دارای کد ملی می‌توانند حداقل یک قطعه و حداکثر پنج قطعه ربع سکه طلای بهار آزادی را خریداری کنند. همچنین خریداران می‌توانستند پنج روز کاری بعد از خرید سکه در بورس کالا، به خزانه بانک رفاه مراجعه کنند و با ارائه اسناد مربوط به بورس، بصورت فیزیکی معادل سکه‌های خریداری شده را تحویل بگیرند.

بانک مرکزی تاکید کرد مبلغ ۹ درصد مالیات بر ارزش افزوده در قیمت کشف‌شده معاملات گواهی سپرده کالایی سکه طلای ربع بهارآزادی خزانه بانک رفاه، محاسبه شده است؛ لذا مبلغ دیگری با عنوان هزینه مالیات بر ارزش افزوده از متقاضیان اخذ نمی‌شود.

سخنگوی اقتصادی دولت اعلام کرد:

آغاز فاز دوم هوشمندسازی یارانه آرد

سخنگوی اقتصادی دولت از آغاز فاز دوم هوشمندسازی یارانه آرد از دوشنبه شب خبر داد و گفت: طی یک ماه آینده شناورسازی نیز صورت می‌گیرد و هر نانوا معادل هر نانی که می دهد آرد می گیرد.

به گزارش پیام آشنا، سید احسان خادموزی دیروز در نشست خبری در مورد زلزله خوی گفت: در ذیل شبکه بیمه‌ای کشور برای بازپرداخت بیمه به حادثه دیدگان این زلزله اقداماتی را تا پایان هفته فجام خواهیم داد. علاوه بر شبکه بیمه صندوق حوادث بیمه‌ای ساختمان هم اقداماتی را انجام خواهد داد.

وی در مورد یارانه نان اظهار کرد: گام اول فاز دوم طرح هوشمندسازی یارانه آرد کشور اجرا شد و کمک هزینه نانوایان از دوشنبه شب به دو برابر افزایش یافت.

سخنگوی اقتصادی دولت افزود: طی یک ماه آینده شناورسازی نیز صورت می گیرد و محدودیت آرد هر نانوایی برداشته می‌شود و هر نانوا معادل هر نانی که در اختیار مردم قرار دهد آرد می گیرد؛ یعنی با هر میزان عملکرد، نانوایان می‌توانند آرد بگیرند و با فاصله همان شب دو برابر میزان گذشته برای کمک در اختیار نانوایان قرار می گیرد.

وی گفت: هیچ گونه محدودیتی در تعداد خرید نان و میزان یارانه نان ایجاد نخواهد شد. یارانه نان در بودجه ۱۴۰۲ نیز از ۷۰ هزار میلیارد تومان به ۱۵۰ هزار میلیارد تومان رسید.

خادموزی در مورد مجوزهای اصناف اظهار کرد: در مورد مجوزها سه مرحله را طی کردیم تا امروز به مجوزهای اصناف رسیدیم. حذف شروط زائد و شفاف سازی تمام قواعد مربوط به مجوزها و صدور مجوزها از درگاه یکپارچه ملی مجوزهای کسب و کار دو مرحله نخست بود. مرحله سوم نیز مرحله پاکسازی است که در این راستا ۹۸۰ شرط را حذف کردیم.

وزیر امور اقتصادی و دارایی افزود: تقریباً تمام مراحل مجوزهای اصناف از طریق درگاه ملی مجوزها انجام شده است؛ با این کار یک رویه ۱۰۰ ساله را در اقتصاد ایران تغییر دادیم؛ تا درگاه ملی به صدور مجوزهای اصناف کمک کند. دیروز مجوز مربوطه به اصناف صادر شد که امیدواریم به زودی خبر نهایی شدن این بخش را اعلام کنم.

دستورالعمل شورای رقابت برای عرضه خودرو کامل نیست

وی در مورد ورود شورای رقابت به بازار خودرو اظهار کرد: اگرچه شورای رقابت وظیفه تشخیص انحصار در بازارها را دارد اما جزئیاتی که در دستورالعمل این شورا اعلام شد، مباحث کامل نبود و این دستورالعمل می‌توانست کمک کننده تر به اقتصاد کشور باشد.

خادموزی افزود: دولت در حال رایزنی با مراجع قانونی همچون مجلس است تا مسئله رویه‌ای که کمیسیون تلفیق مجلس در مورد عرضه خودروها در بورس کالا تصویب کرد به عنوان رویکرد قانونی در دستور کار قرار گیرد.

مبلغ یارانه نقدی افزایش نمی‌یابد

خادموزی در مورد یارانه‌های نقدی نیز گفت: در لایحه بودجه ۱۴۰۲ در بخش پرداخت یارانه‌ها، هیچ افزایشی پیش بینی نشده است. بنابراین تا زمانی که لایحه مبنا قرار گیرد هیچ افزایشی در موضوع پرداخت یارانه‌ها نخواهیم داشت به جهت اینکه منابع پایداری می‌توانست کمک کننده تر به اقتصاد کشور باشد.

رئیس اتاق بازرگانی البرز:

برخی نخبگان طرح‌های خود را با قیمت پایین به کشورهای خارجی می‌فروشند

رئیس اتاق بازرگانی البرز گفت: کمبود نقدینگی باعث شده در بسیاری از مواقع نخبگان طرح‌های خود را با قیمت‌های بسیار پایین به دیگر کشورها بفروشند و یا با سهم حداقلی شریک خارجی‌ها شوند.

به گزارش پیام آشنا، پرهام رضایی دوشنبه در مراسم اختتامیه سومین جشنواره ملی امیرکبیر با اشاره به اینکه خوشبختانه هر سال شاهد ایجاد شرکت‌های دانش بنیان و استارتاپ‌های مختلف در گوشه و کنار کشور هستیم گفت: ولی موانعی وجود دارد که فعالیت آنها را با مشکل مواجه می‌کند.

وی با بیان اینکه مهمترین مشکل کمبود نقدینگی برای فعالان این حوزه است، گفت: بانک‌ها باید تسهیلات ارزان به صاحبان ایده پرداخت کنند ولی متاسفانه این اتفاق عملا نمی افتد.

این مسئول اضافه کرد: کمبود نقدینگی باعث شده در بسیاری از مواقع نخبگان طرح‌های خود را با قیمت‌های بسیار پایین به دیگر کشورها بفروشند و یا سهم حداقلی شریک خارجی‌ها شوند.

وی با بیان اینکه مشکل بعدی ضعف زیرساختی برای فعالین این حوزه است، گفت: متاسفانه بسیاری از واحدهای تولیدی و صنعتی در تابستان مشکل برق دارند و در زمستان هم، با قطعی گاه و بیگاه گاز مواجه می‌شوند که باید یک بار برای همیشه فکری برای حل این مسائل کرد چون تا وقتی زیرساخت‌ها مناسب نباشد، مسیر تولید هموار نخواهد شد.

رضایی در بخش دیگری از صحبت‌های خود گفت: با توجه به شعار امسال، بهره‌وری صنعتی، به کارگیری نیروی انسانی جوان و متخصص، بهبود فضای کسب و کار و حمایت از گروه‌های استارتاپی و شرکت‌های دانش بنیان در دستور کار جدی قرار گرفته است.

وی گفت: ما باید با حمایت از ظرفیت علمی و دانشگاهی کشور نسبت به تولید تکنولوژی‌های جدید گام برداریم، تا از این طریق بتوانیم با ساخت مواد اولیه و ماشین الات به روز، بخشی از نیاز کشور را تامین و از خروج ارز جلوگیری کنیم.

رئیس اتاق بازرگانی البرز اضافه کرد: البرز با دارا بودن بیش از چهار هزار واحد صنعتی و تولیدی فضای بسیار مناسبی برای حمایت از طرح‌ها و پایان نامه‌های کارفرما محور دارد و می‌توان از این طرح‌ها در فاز توسعه‌ای این واحدها استفاده کرد.

این مسئول در ادامه با اشاره به کمبود تکنسین متخصص در شهرک های صنعتی البرز گفت: برای حل این مشکل می‌توان در شهرک‌های صنعتی هنرستان‌هایی برای پرورش نیروی کار ماهر در بخش‌های مختلف ایجاد کرد.

وی با بیان اینکه جشنواره ملی امیرکبیر بهانه‌ای برای سنجش ایده های خلاقانه و راه گشا در حوزه های مختلف است، افزود: طی سه سال گذشته سعی شده با برگزاری این جشنواره در مسیر آشتی بیشتر علم و صنعت گام برداریم.

عضو کمیسیون عمران خبر داد:

رفع ایرادهای قانون پیش‌فروش مسکن در طرح ساماندهی بازار مسکن

عضو کمیسیون عمران مجلس با بیان اینکه اصلاحیه قانون پیش‌فروش مسکن هنوز به این کمیسیون ارجاع نشده؛ اما در مجلس مطرح است، گفت: طرحی به نام ساماندهی بازار مسکن و کنترل اجاره از کمیسیون عمران وارد صحن مجلس شده که بخشی از آن به اصلاح قانون پیش‌فروش مسکن برمی‌گردد.

به گزارش پیام آشنا، «قبال شاکری» افزود: در این طرح تدابیری برای ثبت معاملات شامل اجاره و خرید و فروش در آن پیش‌بینی شده است و برخی از معضلات که در قانون پیش‌فروش وجود داشته را نیز برطرف می‌کند.

وی با بیان اینکه این طرح به عنوان پیش‌فروش نیست؛ اما مسایلی برای پیش‌فروش مسکن نیز در آن لحاظ شده است گفت: یک سری مواردی که در قانون پیش‌فروش پیش از این وجود داشته در طرح ساماندهی بازار مسکن و کنترل اجاره بیان و برطرف شده است.

گرانی در بازار «حبوبات» و «آبزیان»

نرخ لوبیا قرمز از هفته گذشته تا هفته جاری ۹.۶۲ درصد افزایش قیمت داشته و از هر کیلو ۵۲ هزار تومان به ۵۷ هزار تومان رسیده است.

به گزارش پیام آشنا، بر اساس رول هفتگی در این هفته مهر به رصد میدانی از بازار کالاهای اساسی پرداخت و قیمت‌ها حکایت از دور گرانی حبوبات در بازار دارد. در این هفته دوباره نرخ برخی از اقلام در بازار حبوبات افزایش یافت. در این راستا قیمت لوبیا قرمز از هفته گذشته تا هفته جاری با افزایش ۹.۶۲ درصدی رو به رو بود. لوبیا چشم بلبلی در رتبه بعدی قرار دارد و طی یک هفته ۸.۳۳ درصد گران‌تر شد. نخود هم افزایش ۵.۵۶ درصدی را تجربه کرده و لپه و لوبیا چیتی هر یک با افزایش ۲.۱۳ و ۱.۴۹ در جایگاه‌های بعدی قرار دارند.

قیمت‌ها در بازار آبزیان نیز سلیقه‌ای اعمال می‌شود به طوری که فروشگاهی هر کیلو میگو تازه را به مبلغ ۲۴۰ هزار تومان عرضه می‌کند و فروشگاهی دیگر این محصول دریایی و منبع فسفر را به مبلغ ۴۰۰ هزار تومان به فروش می‌رساند.

روغن از دیگر کالاهای اساسی بوده که دولت در راستای تنظیم بازار به طور هفتگی سهمیه‌ای را برای فروشگاه‌ها در نظر گرفته است. در این راستا هر بطری روغن یک لیتری به مبلغ ۵۹ هزار تومان قابل دسترس برای شهروندان است.

آگهی مناقصه عمومی از طریق سامانه ستاد (نوبت اول)

شهرداری فردیس در نظر دارد پروژه های ذیل را از طریق برگزاری مناقصه عمومی به متقاضیان واجد حداقل شرایط به شرح ذیل واگذار نماید (مشروح شرایط در اسناد مناقصه درج شده است) لذا متقاضیان می توانند از تاریخ انتشار آگهی (چاپ اول) تا ساعت ۱۳:۳۰ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۰۱ جهت خرید اسناد مناقصه به سامانه الکترونیک دولت (ستاد) مراجعه نمایند.

۱- مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال به عنوان هزینه خرید اسناد می بایست به حساب ۴۰۰۸۱۹۶۸۸۶۴۵ به نام شهرداری فردیس از طریق سامانه الکترونیک دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir واریز گردد.

۲- شرکت کنندگان می بایست نسبت به تحویل (صرفا پاکت الف) اصل ضمانت نامه یا فیش واریز نقدی به شماره حساب ۱۰۰۸۲۳۰۰۴۱۳۹ تا پایان وقت اداری ساعت ۱۳:۳۰ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۱۱ روز پنجشنبه به آدرس فردیس - ابتدای جاده شهریار جنب پل بصیرت ساختمان منطقه دو شهرداری فردیس طبقه همکف واحد دبیر خانه اقدام نمایند و هم زمان پاکات الف - ب و ج در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد ایران) بارگذاری نمایند.

۳- در صورت بروز هرگونه تناقض در موارد مندرج در آگهی با سامانه ستاد، ملاک عمل سامانه ستاد خواهد بود.

۴- پیشنهادات رسیده ظرف ۷۲ ساعت پس از تاریخ تحویل در کمیسیون عالی معاملات شهرداری فردیس مطرح و پس از بررسی و کنترل برنده مزایده و مناقصه اعلام خواهد شد.

۵- جهت کسب اطلاعات بیشتر به سایت www.shahrdarifardis.ir مراجعه نمایید. شناسه آگهی: ۱۴۵۳۰۱۳

ردیف	شرح عملیات	برآورد مبلغ ریالی پروژه	مبلغ سپرده شرکت در مناقصه به ریال	محل اجرا	حداقل رتبه لازم	درصد نقد و نیفار	مدت
۱	خرید، تهیه و پخش آسفالت مکانیزه سطح شهر (شماره فراخوان ۲۰۰۱۰۵۰۲۸۸۰۰۰۱۴۹)	۱۰۹/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۵۴۵۰/۰۰۰/۰۰۰	سطح شهر فردیس	دارای پروانه بهره‌برداری تولید آسفالت و مالکیت کارخانه آسفالت با حداقل رتبه ۲ راه و ترابری	۱۰۰ درصد نقد	۳ ماه
۲	رنگ آمیزی ترافیکی و خط کشی محوری و مایع پیاده در معابر منطقه یک و دو (شماره فراخوان ۲۰۰۱۰۵۰۲۸۸۰۰۰۱۴۵۰)	۱۹/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۹۵۰/۰۰۰/۰۰۰	سطح شهر فردیس	حداقل ۵ راه و ترابری	۱۰۰ درصد نقد	۳ ماه

شهرداری فردیس

یادداشت

درس‌های اقتصاد سیاسی برای توسعه

عملکرد نهادها و اجرای سیاست‌ها صرفا مشکل طراحی و فنی نیست، بلکه یک مشکل اقتصاد سیاسی هستند

نظریات سیاست صنعتی متعارف با نادیده گرفتن واستگی‌های متقابل و اهمیت همه‌یی نهادها و سیاست‌ها به بیراهه رفته است. از نظر آنتونیو لفرونی، سیاستگذاری صنعتی پیش از آنکه مساله‌ای فنی باشد، یک مشکل اقتصاد سیاسی است و نظریات جدید توسعه با تمرکز بر مسائل نظری بدون توجه به بستر مکانی و فضای اقتصاد سیاسی خاص کشورها از واقعیت فاصله گرفته‌اند.

چالش‌های جدید پیرامون سیاست‌های توسعه اقتصادی در کشورها لزوم بازگشت و توجه به نظریات توسعه صنعتی گذشته، امطرح کرده است. نظریه سیاست صنعتی متعارف با نادیده گرفتن واستگی‌های متقابل ساختاری و تنش‌های بین بخشی، اهمیت همه‌یی نهادها و سیاست‌ها در سیاستگذاری صنعتی و بی‌توجهی به مدیریت تعارض منافع موجود، به بیراهه رفته است. از نظر آنتونیو لفرونی، سیاست‌های توسعه صنعتی متعارف با تمرکز بر مباحث فنی و طراحی، بدون توجه به بستر مکانی و اقتصاد سیاسی نه تنها مشکلات نظری دارند، که در عمل نیز از واقعیت فاصله بسیاری گرفته‌اند.

آنچه سیاست توسعه از آن غافل مانده است

در طول دو دهه گذشته، چشم‌انداز تولید جهانی با دگرگونی‌های ساختاری عمیق تغییر شکل داده است. ظهور قدرت‌های صنعتی جدید، به‌ویژه چین، منجر به تجدید ساختار سیستم‌های تولید جهانی و تغییر در الگوهای تجارت جهانی شده و این پویایی‌های ساختاری به‌دلیل تغییرات درونی و افزایش واستگی‌های متقابل بین سیستم‌های تولید ملی، زنجیره‌های ارزش بخشی، سازمان‌های تولیدی و فناوری‌ها بوده است.

در این دوره و بخطور فزاینده‌ای در شرایط کنونی، اقتصادهای بزرگ صنعتی و نوظهور با اتخاذ طیف وسیعی از سیاست‌های صنعتی، تولیدی و فناوری، به این دگرگونی‌های ساختاری واکنش نشان داده‌اند (و گاهی اوقات بخطور فعال باعث تحریک آنها شده‌اند). در کشورهای کمتر توسعه‌یافته، سیاست‌های صنعتی پس از دهه‌ها تعدیل ساختاری مجدداً صحنه مرکزی را به‌دست آورده‌اند، اگرچه چندین عامل اقتصاد سیاسی جهانی و ملی مانع اتخاذ و اجرای آنها شده‌اند. به رغم این تفاوت‌ها در بین کشورها، سیاست‌های صنعتی و توسعه نقش عمده‌ای در ایجاد تحول در سیستم‌های تولید ملی و تغییر توزیع جهانی تولید، قدرت و ثروت در میان ملت‌ها و مناطق داشته است.

مرزهای سیاست صنعتی توسط دولت‌ها در دو دهه گذشته تغییر کرده است. کشورهای پیشتر، منابع بیشتر و طیف وسیع‌تری از ابزارهای طرف عرضه و تقاضا در دو دهه گذشته به‌کار گرفته شده‌اند. دلیل این افزایش تنوع به دو عامل اصلی بازمی‌گردد. اول، حتی زمانی که دولت‌ها ابزارهای سیاستی یکسانی را اتخاذ کرده‌اند، این ابزارها با توجه به سازمان و ساختار صنعتی، محیط نهادی و وضعیت اقتصاد سیاسی هر کشور بخطور متفاوتی اجرا شده‌اند. دوم، در طول این دوره، چارچوب‌های خط‌مشی یعنی درجات و نوع هدف‌گذاری، مدل‌های حکمرانی و ابزارهای خط‌مشی زیربنای اجرای سیاست‌های صنعتی تغییر کرده و پارادایم‌های سیاست مسلط با بازآرایی‌های جدید جایگزین شده‌اند. بین اواسط دهه ۱۹۹۰ و نیمه اول دهه ۲۰۰۰، در اقتصادهای صنعتی بالغ مانند ایالات متحده، سیاست‌های صنعتی عمدتاً از چارچوبی مبتنی بر نوآوری الهام گرفته بود و عمدتاً پشت چنین نام دیگر مانند رقابت یا سیاست علم و فناوری پنهان و توسط آژانس‌ها یا وزارتخانه‌های غیر صنعتی اجرا شده در واقع، پنهان کردن سیاست صنعتی شکل موثری از «لگد زدن به دربان» بود؛ زیرا این قسم را تنوام بخشید که اقتصادهای موفق سیاست صنعتی را انجرا نمی‌کنند که برای متقاعد کردن اقتصادهای در حال توسعه به عدم استفاده از چنین سیاستی استفاده شده است. با وجود این، اقتصادهایی که به سرعت در حال صنعتی شدن هستند به‌ویژه چین و همچنین کشورهای با درآمد متوسط مانند مالزی و برزیل، سیاست‌های صنعتی را اشکارتر اجرا کردند و موفق شدند تعدادی از بخش‌های تولیدی و مبتنی بر منابع را متحول کنند. این صنعتگران متاخر ساختار صنعتی خود را در بخش‌های با فناوری پایین و متوسط ارتقا دادند؛ درحالی‌که تولید جهانی و سهم بسازر از تعدادی از بخش‌های با فناوری بالا بدست آوردند. در این دوره، بحث سیاست صنعتی با تمرکز بر اقتصادهای صنعتی بالغ عمدتاً تحت ادبیات سیستم‌های نوآوری قرار گرفت و بر موضوعات سیاستگذاری نوآوری و فناوری متمرکز شد. پس از آن بحث درباره سیاست صنعتی در ادبیات اقتصاد توسعه در «تقابلات غیرمولد» که در دهه ۱۹۸۰ آغاز شد و در دهه ۱۹۹۰ ادامه یافت، محصور شد. بحث‌های بعدی نظری درباره انتخاب برندگان، مذاکرات افقی در مقابل عمودی و شکست‌های بازار که در آن بسیاری از شرکت‌کنندگان موضع قرطانی اتخاذ کردند، تا اواسط دهه ۲۰۰۰ بر ادبیات سیاست صنعتی توسعه تسلط داشت.

بحران مالی جهانی در اواخر دهه ۲۰۰۰ و رکود اقتصادی متعاقب آن، منجر به دو تغییر مهم در نظریه و عمل سیاست صنعتی در اقتصادهای صنعتی شد. نخست، از نظر سیاستگذاری، تعدادی از اقتصادها استراتژی‌هایی را برای پرداختن به صنعتی‌زدایی، کاهش رقابت‌پذیری صنعتی و در نتیجه بازسازی صنعتی معرفی کردند. دوم، از نظر نظری، آنها به تدریج از چارچوب نوآوری محور فاصله گرفتند تا نقش کلیدی تولید را در اقتصاد مبتنی بر نوآوری کشف کنند. در همین دوره، کشورهایی که به سرعت در حال صنعتی شدن بودند، مرزهای سیاست صنعتی خود را با تمرکز بر افزایش ارزش افزوده و رقابت در تعدادی از بخش‌ها یا فناوری متوسط و بالا از جمله فناوری اطلاعات و ارتباطات، محصولات سیستم‌های پیچیده و صنایع ماشین آلات پیش بردند. در پاسخ به این تغییر در روبه‌های سیاست صنعتی در سراسر جهان، تعدادی از محققان این مرحله را به‌عنوان «انقلاب سیاست صنعتی جدید» توصیف کرده‌اند. درحالی که این کشف مجدد سنت مطالعات موردی کشورها و تمرکز بر تعدادی از ابزارها و موسسات سیاستی خاص را احیا کرده است، مشارکت‌ها عمدتاً بر اساس مطالعات موردی تک‌کشوری یا دیدگاه یادگیری از موفقیت‌ها و شکست‌ها بوده است. درحالی که بینش‌های مهمی ارائه می‌شود، این مشارکت‌ها عمدتاً در چارچوب پارادایم‌های شکست بازار و قابلیت‌ها شکل گرفته‌اند و در نتیجه تعدادی از حوزه‌های سیاست کلیدی را که در بحث‌های سیاست صنعتی قبلی اهمیت داشتند، نادیده گرفته‌اند. اخیراً با افزایش نشانه‌های بهبود اقتصادی در جهان، اقتصادهای صنعتی بالغ مرزهای جدید سیاست فناوری را با تمرکز بر چالش‌های بزرگ بلندمدت، مانند تغییرات آب و هوایی و تاثیر فناوری‌های نوظهور بررسی کرده‌اند. علاوه به انقلاب صنعتی چهارم در سراسر اقتصادهای نوظهور و کشورهای کمتر توسعه‌یافته نیز شتاب بیشتری یافته است. با این حال، درحالی که گروه اول از کشورها پایه‌های تولید و فناوری محکمی برای تصاحب برخی از فرصت‌های تکنولوژیک انقلاب صنعتی چهارم را ایجاد کرده‌اند، دومی‌ها بطور فزاینده‌ای توسط این پارادایم جدید تحت توهم یک جهش معجزه‌آسا به بیراهه رفته‌اند. آخرین بحث‌ها در ادبیات سیاست صنعتی عمدتاً بر این سیاست‌های صنعتی اخیر متمرکز شده‌اند و به تازگی برخی از این تجربیات و اختلالات یافته مرتبط با تغییرات فناوری و آب و هوایی را مد نظر قرار داده‌اند. تاکید منطق سیاست صنعتی جدید بر مواردی که انتقال صنعتی و فناوری سبز را هدف قرار می‌دهند، بیشتر متمرکز شده است. درحالی که موضوعات در حال ظهور، موضوعات مهمی هستند، شاهد تمرکز زدایی پارادایم سیاست صنعتی و اقتصاد توسعه جدید از سه محور اصلی هستیم.

امیرضا لنگچی
Alborz.payam@gmail.com